

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre . . . . . 10 1 : — kr.
Félévre . . . . . 5 " " "
Negyedévre . . . . . 2 " " "
Egy hónapra . . . . . 1 " " "

Egyes szám ára 4 kr.

Felolós szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA**
Főmunkatárs: **LIJ. MÓRICZ PÁL**
Hirdetők: **HOFFMANN és KRONOVITZ**

Hirdetési díj:

Haasban petit sorért 5 kr. Nagyobb tarjelmére a többször
Hirdetők alku szerint jutányos áron vállalkoznak fel. Helyes-díjain
den külön bejegyzéssel 30 kr.

Vilmos császár köszöntője.

Debreczen, szept. 23.

Magyarország felséges vendégének, a hatalmas német birodalom még hatalmasabb császárnak a budai várpalotában felhangzott köszöntőjére örömteljes visszhang riad fel mindenütt a haza földén, a merre csak magyar szív hazájáért dobog.

Németország egyéni kiválóságokban bámulatra méltó fiatal uralkodója úgy látszik, névben és tulajdonságokban egyaránt utódja kíván lenni császári nagyatyjának, kit «hódító Vilmos» név alatt foglal örök emlékezetébe hálás nemzete.

Csak hogy míg I-ső Vilmos, a nagy-apa tartományokat hódított s fegyverének győzhetetlen erejével szerzett diadalt egész Európának vele ellentétbe helyezkedett hatalmasságai fölött: az unoka II. Vilmos szíveket hódít s Európa összes népeinek rokonszervét vivja ki szellemének, uralkodói kiváló tulajdonságainak lebilincselő erejével.

Mennyi erő, mennyi temperamentum egy rendkívüli lélekben, kinek a sors épen a világ egyik legfényesebb trónját jelölte ki osztályrészesül. Mily boldog lehet egy olyan nemzet, melynek egységes, hatalmas állama egy ily kiváló nemzeti uralkodó koronájával ékeskedik; a mely koronának minden gyémántnál

ragyogóbb dísz kölcsönöz a viselőjével egy husból és vérből való alattvalók ragyogó szeretetének sugárzása; a mely trónusnak minden pragmática sancciónál szilárdabb alapot teremt a nemzetnek államfőjével közös szívdobogása, a fényes múlt dicső emlékeiből merített közös rajongás: ugyanazon egy eszme, egy cél: múlt, jelen és jövő egyaránt.

S ez a hatalmas uralkodó a napokban a magyar nemzetnek, s a legelső magyar embernek: felséges királyunknak vendége volt. A magyar államfő magyar királyságának, Szent István egységes és független birodalmának székes fővárosában a magyar nép hódoló tiszteletének s vendégszeretetének fényes nyilvánulásai közepette vendégül látta a velünk szövetséges viszonyban álló német állam fejét, II. Vilmos német császárt.

Hálások vagyunk felséges királyunk iránt, hogy épen itt, leghűségesebb magyar népe között fogadta felséges kollégáját; de hálások vagyunk a kiváló vendég iránt is, kinek uralkodói bölcsességére, szövetséges társi hűségére, a szövetséges magyar állam iránti legmagasabb figyelmességére, s tapintatos egyéni érzékére mutat az a megtisztelő kitüntetés, melyet e látogatás által Szent István birodalmának lakói: a nemzetközi kapcsolatokban is önálló magyar nemzeti állam polgárai iránt tanusított. Nem hiában nevezzük Budapestet

az ország szívének, mert a bennünket látogatásával megtisztelő császári vendég fogadtatása alkalmával az egész ország szíve dobbant meg székes fővárosunkban s szívben és lélekben minden magyar ember hálás üdvözléte riadt föl a hatalmas látogató felé.

S II. Vilmos császárnak éreznie kellett a vendégfogadó magyar nép ezen igaz rokonszervének őszinte megnyilatkozását; melynek a királyi ebéden mondott felköszöntője legszebb viszhangjával tekinthető.

Európa leghatalmasabb uralkodójának e felköszöntőben nyilvánult felfogása a magyar nemzet felől s a legfelsőbb elismerésnek és rokonszervnek az a spontán megnyilatkozása a köszönet és hála érzelmeit örökíti meg minden magyar ember szívében. Nemcsak a fényes szónoki szépségek, az emelkedett költői lendület, teszük örökbecsűvé előtűnik a budavári palotában fölcsendült ezen aranyzavakat: hanem igazi belső értéket kölcsönöz e beszédnek annak mindnyájunkra nézve örvedetes tartalma s az, hogy az ezeréves magyar állam ezen fényes apotheózisát nem kisebb ember mondotta, mint a németek hatalmas császára.

Budavárában, a »Hentzi-oszlop«-tól alig pár méternyi távolságra, abban a többnyire üresen kongó díszes csarnokokban idáig még soha nem hangzott

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

A rendjelek.

— A »Debreczen« jogositott közleménye. —
Irtá: **Lajos Lajos**.

A rendjelek megalapításánál az azokat megalapító fejedelmeket általában azon indító ok vezette, hogy egyik vagy másik alattvalójuk teljesített kiváló szolgálataikat megjutalmazták, illetve őket a többi balandóktól megkülönböztették, valamint hogy utóbbiakat illetéknél kiváló munkálkodásra serkentsek, végül pedig, hogy az érdemes iránt belénk mintegy a tisztelet egy bizonyos nemét parancsolják.

Ezt pedig leginkább úgy vélték elérhetni ha a kitüntetés és megkülönböztetés oly alakban juttatják kifejezésre, hogy az már külsőleg és első tekintetre is azonnal észrevehető, illetve felismerhető legyen.

Az ily fejedelmi kegy kifejezőjeként létesítettek tehát a rendjeleket.

A rendjelek megalapítóit igen helyes uton jártak, mert tényleg szükséges az, hogy kiváló érdemek megjutalmaztassanak, hogy ily valamin az is, hogy az ily kiváló szolgálatokat tett embereket többi társaság tiszteljük és becsüljük.

A rendjelek létesítését előidéző okok iránt a történetírók a fentebbiekben mind megegyeznek. A mint ők ezt természetesen dolognak

tartották, — úgy annak tarthatjuk mi is azokat.

Egész másképp vagyunk azonban a rendjelek létesítésére szolgáló okokat, úgy a létesített rendjelek elnevezését illetőleg is, mert szinte érthetetlen, hogy egyik vagy másik rendjel megalapítására és elnevezésére sokszor mily közönséges és különös dolgok nyújtottak alkalmat.

Ez különben abban találja magyarázatát hogy a rendjelek alapítási idejük messze nyulnak vissza a távol múltba; a midőn is régebben másképp gondolkoztak az emberek; más volt a világnézet, a formáságra nem sokat adtak és inkább a lenyegyet igyekeztek ápolni.

Ily néhány régebbi keletű, részben már megszűnt, részben pedig még ma is létező rendjel keletkezési történetét akarom itt bemutatni annál is inkább, mivel egyik máiknak ma már hírt sem halljuk, a melyeknek pedig hírt hallunk, és nevét ismerjük, annak eléggé érdekes keletkezését nem tudjuk.

A rendjelek nesztörának »Krisztus koporsójának Vitéz Rendje«-t lehet tartani, mert ez még Godofred Bouillon, Jeruzsálem első királya alapította a Canonici Regulares részére. Ezzel az alapító azokat a vallásos vitézeket akarta megjutalmazni, kik Krisztus koporsóját a pogányok betörése esetében sem hagyva el, hiven őrzötték, nem

törődve azzal, ha feladatuk teljesítése közben ott h lytle is kaszabotatnak avagy máglyára huzatnak.

Ezen rend vitézei valóságukkal kapcsolatos hősiességekkel roppant javakkal voltak elhalmozva, melyekből szükség esetén maguk helyett megfelelő katonaságot tartoztak állítani, valamint, hogy a rend vagyona minél inkább gyarapodjék és szét ne forgácsolódjék, szűzességi fogadalmat tenni.

Kivétekképen a legrégebbi rendjelek — mint lájuk, úgy keletkezése, mint annak elnevezése is még a mai kor szellemének és elfogásának is dicséretére valhatnak.

Nem szólhatunk azonban így a rendjelek egy nagy részéről, mint p. o. »A z i d ő t ö l t é s V i t é z D á m á i n a k — R e n d j e r ö l.«

Ha századunkban ma valamelyik uralkodónak eszébe jutna egy általa alapítandó rendjelnek ily nevet adni, erre ugyan mindnyájain nagyot bámulnánk s az uralkodónak uralkodói képességét nem minden alap nélkül vonnók kétségbe.

Pedig ilyen különös rendjel is létezett, melyet Berengár Ráymond barcelóniai gróf 1149 esztendőben alapított.

Ennek megalapítására az szolgáltattott okot, hogy a mórok Tortosa városát többször ostrom alá fogták s midőn egy ízben az abban levő őrséget a leghősiesebb ellentállás

fel a magyar nemzeti szellemnek ily lendületes apostrophálása, állam alkotó, nemzeti erőnek ily elragadtató elismerése.

Egy német embernek, a németek uralkodójának kellett sikra szállni a magyar nemzeti törekvéseinek méltánylása érdekében s kellett a világ előtt proklamálnia azt, hogy Magyarország nemcsak ezredéves mullja, de ipar, művészet és tudomány terén létesített alkotásai által is immáron »egyenjogú nagy kultúr-nép« között.

S mintha ott lebegne e fényes helyről jövő elismerés mögött az a gondolat, hogy mekkora lehetne még ez a haladás, ha le nem nyugózná erőnk egy részét az a természetellenes kapcsolat, melyben felséges királyunk másik birodalmával állani kényszerülünk; s ha nemzeti erőnk szárnyalásán kily magas helyről jövő elismerés és buzdítás adhatna újabb és újabb röptőt — iltthon.

A német állam hatalmas fejének a magyar nemzet iránt tanusított ezen legmagasabb figyelme zálogát képezi annak, hogy teljes állami függetlenségünk kivívása nem tartozik az utópiák és balgatag álmok közé, mint az mankóra támaszkodni szerető politikai ellenfeleink hirdetik, de hogy e törekvés a németek hatalmas császára által is annyira helyeselt, sőt magasztalt nemzeti szellem az erő természetes folyománya. Ebben az öntudatban száll rokonszenves elismerésünk és hálánk szövege bucsuzó vendégünk után.

Benedek János.

után is majdnem az utolsó emberig lekasztották a város már egészen elveszettnek látszott, a tortosai asszonyok és leányok övéket elvirezni látva, bosszút forraltak és esküdtek a mörök ellen. Baltákkal és dorongokkal fegyverkeztek fel és az utcákból csoportosan törve elő, magukat az ellenségre vetették, — még pedig oly hősies elszántsággal, hogy azt a városból úzve szegényszemre vad futásra kényszerítették.

Rajmond gróf azonban nem tudta azt magában elképzelni, hogy az asszonyok és leányok hazaszeretéből és bosszúból ragadtak fegyvert kezükbe, azokat ily lelkesedésre képtelennek tartván, azon erős meggyőződésben állt, hogy csak az unaloműzés és időöltés keresése nyomatta a győzelmes fegyvert kezükbe.

Mivel azonban az ellenséget a városból csupa unaloműzés és időöltésből kitűzték, hogy ennek emléke mégis fennmaradjon, megalapította »Az Időöltés Vitéz Dámának Rendjelet«.

A rend jelvénye különben az asszonyok ruhájuk ujjába kivarrt vörös baltából állott, mely csakis tortosai asszonynak vagy lánynak volt adományozható.

* A két Nadrágtörő Vitéz Rend-jének megalapítását egy kissé pikáns incidens idézte elő.

III. Eduárd angol király 1384 évben udvarában egy nagyszabású bálát adott. A meghívottak között ott volt a király egyik kiváló kegyeltje Salisbury Katalin grófné is, tanczközben, lejtemen azon baleset érte, hogy kékszerű barisnya kötője egyik lábáról lehullott.

BELFÖLD.

A fejedelmi beszédek, melyek elhangzottak az udvari diszebédén, már a kora esti órákban tudomásukra jutottak a politikai köröknek. A német császár pohárköszöntője a legnagyobb meglepetést a szabadelvű pártban keltette, ahol daczára annak, hogy a párt igen sok tagja kérdezősködött Bánffyól és miniszteráraitól a váltando pohárköszöntők felől, a legnagyobb tájékozatlanság uralkodott. A mint beavatott körökben beszélték, ezt a két beszédet nem előzték meg olyan hosszú tanácskozások, mint a minők a hivatalos pohárköszöntőket rendszeren megelőzni szokták. A német császár épp úgy, mint igen sok jelentős alkalommal, most is a legfrissebb impressziót tükröztette vissza beszédében. Az udvari beszédek szertartásos csendjét ennek a beszédnek a hallatára viharos öljenezés törté meg. A magyar befejezés: Eljen a király! valósággal gyújtó hatással volt a társaságra. Ez a hatás mint villamos folyamat ment politikai klubról klubra, majd az operai diszeldadás fényes közönsége beszélt arról igazi lelkesedéssel. A kormány — hisszük — nem esik abba a szerénytelenségbe, hogy ennek a pohárköszöntőnek a világra szóló jelentőségéből valamit is a maga javára hódítson. De különben kiszámíthatlanok a Bánffy kormány elhódításai politikai eredmények terén. Ha a magyar katonai nevelésért elfogadhatta a kormány a kaszinói feliratokat, miért ne várja most a fátylasmenetet?

KÜLFÖLD.

Az osztrák válság. Badeni hetek óta tartó erőlködése, hogy az új parlamenti ülészek akcióképességét biztosítsa, dugába dőlt: az osztrák képviselőház ugyanazon viszonyok között ül össze, amelyek elnapolását szükséges-e teték. A helyzet tehát nem tisztult, hanem ellenkezőleg bebizonyosodott, hogy a válság oly mélyen gyökerezik, hogy azt az alku útján többé megszüntetni nem lehet. Ausztria tehát a legnagyobb zavaroknak néz elébe, a melyekből a parlament feloszlata is nehezen fogja megmenteni. A jobbpárt parlament bizottságának kommunikéje ugyanis így

A grófné minden mozdulatát éber figyelemmel kísérő király, bár tavol állt is tőle, a harisnya kötő lehullását észrevette, s gyors léptekkel sietett a grófné után s a lehullott, harisnyakötőjét fölemelte, udvariasan nyújtotta a grófnénak.

Az udvari föméltóságok és dámák a király előzékenységét látva, a grófné nem kevés zavarára és szegényére, az uralkodónak pedig legnagyobb felháborodására hangos kaczajra fakadtak.

A király bár a kaczágás roppant felingerelte, zavarba mégsem jött: csendet intett, majd harsány hangon ezen szavakat kiáltotta oda vendégeinek: »atkozott legyen az a ki roszmagyarazza udvariasságot!«

Majd kis szünet után biztosította a jelenlévőket, hogy még kiváló szerencséseknek fogják tartani, ha egykoron a fel emelt barisny kötő viselésével fognak megtiszteltetni.

Es igaza lett, mert ezen incidensből kifolyólag alapított egy rendjelt, melyet »Kék nadrágtörőnek« nevezett el, s a mely még ma is a legelső rendjel-Angliában.

Ezen rendjel jelvénye egy kék bársony szalag, melybe »Kék nadrágtörő« arany betűkkel van kivarva, s annak kapcsa gyémántokkal gazdagon kirakva a kötőt magát, a nadrág alsó végére erősítve viselik.

Hogy bárki is szerencséjének tarthatja annak viselését, annyival kevésbbé szenvedhet kétséget, mert azzal nem kevesebb mint 1000 font sterling évi szállarium is jár.

Mint tehát látjuk Anglia legtekintélyesebb rendjelenek megalapítására valóban

hangzik: A képviselőházi többség parlamenti bizottsága azt a határozatot hozta, hogy hivan a felirati javaslatban kifejtett alapelvekhez, kötelességének tartja ünnepélyesen kijelenteni, hogy szilárdul el van tőkélve arra, hogy azal az odaadást és határozottsággal, amilyet az állam tekintély a parlament tekintélye és a parlamentarizmus parancsolólag követelnek, fog küzdeni az állam és lakosság választhatatlan szükségleteinek komoly és sikeres teljesítéséért.

A császárlátogatás politikai jelentősége.

Debreczen, szept. 23.

Vilmos császár Kedden éjjel elhagyta a magyar fővárost, hol másfél napig időzött s ezzel a magyar haza területét, melynek majd nem fél hónapig szívesen látott vendége volt. A vendéglátáson kívül azonban fontos politikai mozzanatok is merültek fel, melyeket figyelmen kívül nem hagyhatunk.

Miért jött a német császár éppen Magyarországra, melyet eddig minden hasonnemű látogatás alkalmával következetesen mellőztek s csak a kedves Bécsét tolták előtérbe, Budapest rovására, — e mozzanatot eddig bőven fejtegettük. A jövő zálogát látjuk benne, hogy végre mégis hazánk lesz a monarchia sulypontja, amint ezt már Thugut osztrák miniszter előre látta, ki I. Ferenc császárnak ajánlotta azt midőn ez az üres császári címet letévén, »Magyarország császára« címet akarta fölvenni. Szándéka a magyar urak ellenzésén szenvedett hajtörést, kik az »apostoli király« címet nem akarták feláldozni az új címért. — Később Metternich sürgette a birodalom sulypontjának áthelyezését, a felelem a »rebellis« nemzetől azonban még mindig akkora volt, hogy jó szándéka hajtörést szenvedett. S még ma is bajosan menne a dolog, ha az ausztriai felfordultság nem segitné elő e szándékot, melyek kivitele már alig lesz elodazható.

A múlt évi ezredéves kiállítás egy világpolitikai mozzanatot mutatott föl, melyre ismét vissza kell emlékeznünk, ha a mai császárlátogatást méltatni akarjuk. Ez Miklós czár ajándéka, melyet a magyar nemzet irányában lekötelező figyelemmel tett s mely fontosabb je-

egy egész kicsinyes ok adta meg az impulzus.

* A »Tövüdisznó vitézrend«-jének megalapítója, a jos orléansi herceg is különös gondolkodásu ember lehetett.

Az 1639 évben nül vette Janos majja rdi herceg Valentina nevü leányát, ki öt majdhamar egy fiugyermekkel ajándékozta meg.

Hogy a keresztelő minél nagyobb fényrel és pompával legyen megülhető, egy rendjelt alapított melyet elég különös módon »Tövüdisznó-rend«-nek nevezett el.

Ez elnevezést pedig azért választotta, mert a burgundi hercegnek esküdt ellensége len, vele folyton háborut viselt, s a »Tövüdisznó« jelvényével mintegy azt akarta a burgundi herceg előtt dokumentálni, hogy vele akár merészségben, akár fegyverben elég erős a harcra felvenni, mivel a tövüdisznó már természeténél fogva egy fel van fegyverkezve hogy töviseivel közelről szur, távolról pedig magát öszé huzva, még az cbekek is ellenállhat így hát tőle sohasem fél, mert ellenségénél sokkal hatalmasabb.

A rend jelvénye egy aranyból kivert tövüdisznó volt s nem csak férfiak de asszonyok sőt leányok is lettek vele tüntetve.

* Hogy mily ötletszerűleg lettek a régebbi időkben rendjelek alapítva, elegeg illusztrálja a Kriztina a svéd királyné által a 1653 évben létesített Amaranthe Vitéz Rendje. Régi bevett szokás volt Svédországban, hogy évente az udvarnál egy-egy fesztelen mulatságot tartottak, meyon a társadalom minden

lentőségű, mint akkor eleinte bárki hihette volna. A Rákóczy kard nagy történelmi hiba jóvátevére volt alkalom: I. Miklós császár zsákmányolta e kardot Bem tábornoktól, kinek a kolozsvári hölgyek adták 1849-ben, zsákmányolta abban az égbekiáltóan jótalan hadjárnában, melyet a magyar nemzet ellen, mint idegen hatalom folytatott, oly ország belügyeibe avatkozva bele, melyhez a kerek világon semmi köze sem volt. Dédunokája II. Miklós érezte az ő jótalanságát s a jóvátétel némi csekély jeléül visszaküldötte azt a kardot, melyet hős ellenfele, a feledhetlen »Bem« apó-lángesze elismerésül kapott a magyaroktól.

Hogy hazánk és Oroszország között a lefolyt 30 év alatt sokszoros közeledések történtek, melyek politikai fontossággal bírnak, nem tagadható. Még oly látszólag politikai színezet nélküli utazások is, mint gróf Zichy Jenő tudományos expedíciója, fontos politikai mozzanattá lőn, azon rendkívüli előzékenységgel folytán, melyet a koronás hűzúr az idegen látogató iránt tanúsított. Ezenkívül benn a hazában is mindinkább érezhető lesz az a súlyos teher, melyet ránk a hármas szövetség katonai adója rak s melynek okvetlenül kevesbednie kell, mihelyt a két, egykor ellenséges nemzet egymást nem egy közvetítő és igazmondás iránt elfogult nép pletykáiból ismeri meg, hanem a lehető legközvetlenebbül a magyarországi tudományos utazók, kik a nagy világbirodalom egyes népeit kutatták át, egészen másképp írják Oroszországról, mint azok, kik testvéreik jótalan állapota által érdekelve, csupán a befekettetés szempontja által vezetőnek. Oly éles szemű és éleseszű diplomácziának, mint milyen ez orosz, figyelmét ez ilyen mozzanatok nem kerülik el s ennek köszönhető az az őszinte közeledés, melyet az orosz hivataloskörök hazánk és még inkább nemzetünk iránt tanúsítanak.

Különösen érdekes ez a mióta mindkét nagy birodalom élén fiatal császár áll, kik egymást féltékeny szemmel kísérik. III. Sándor és III. Frigyes császárok békeuralkodók voltak II. Miklós és II. Vilmos katonák és harci uralkodók, kiknek szűkek az európai súlygyen által megszabott határok. Vilmos császár a régi uralkodói eszményt akarja megtestesíteni, midőn egy világbirodalom minden ereje egy

rétége részt vehetett. Ezt a mulatságot »Gazdaságnak« neveztek. Egy ily mulatság befejezése után, mely reggelig eltartott s melyen a királyné bár mind végig jelen volt, magát mégis unta, elhatározta hogy a nemsokára következő vizkereszt napján ismét egy mulatságot tart.

Hogy azonban nagyobb legyen az élénkség és jó kedv, kiadta a parancsot, hogy mindenki álarcz alatt és valami idegen kosztümben jelenjen meg. Ki is tetek magukért a jó svédok. Szép pástor ruhákba öltöztek és a nimpfák pompásan festettek. A szép látványosságtól Krisztina királyné is kedvet kapott s ő is álarczba öltözött és Amaranthe nevet vett fel.

Hajnalkor a felséges asszony demaszkirozta magát és hasonlót cselekedni parancsolt a többi jelenvoltaknak is, a kik a királynével együtt nem győzték a kitünően sikerült s még soha nem látott ily mulatságot eléggé magasztalni. Ezen szokatlan és rendkívüli dicséret arra indította a királynét, hogy a lefolyt kellemes napot országában örökké maradandóvá tegye.

Ezt pedig azzal vélte elérni, hogy a nagy nap emlékére egy rendjelt alapított, melyet az ő maszkneve után »Amaranthe« név alatt ott helyt létesített is.

Krisztina úgy látszik azonban, hogy még is szűkmáru volt, mert a Rend létszáma összesen csak 30 egyénre határozta, melynek felet férfiak, — másik felet pedig hölgyek képezték.

Ily ötlesterület alapítottak még rendjelt ezelőtt csak 250 esztendővel.

embert szolgált: az Isten földi hatalmának le-téteményesét, a császárt. A császár több ennél is, mert a világ és katonai hatalmon kívül az egyházat is egyesíti magában, levén ő az ő hitű egyházban ugyanaz az orthodoxok számá-ra, ami a római pápa a róm. katolikusok számára. Ezért hangsúlyozza a német császár mindig az ő isteni küldetését, hogy a császár isten-helyettes voltát ellensúlyozza, ez eddig még protestáns uralkodónak még eszébe nem jutott, mert a protestáns hitzikkelye-kezel ez egyenesen ellenkezik is.

Magyarország szerepe ebben az előrelátható nagy harcban igen fontos. A német birodalom és Auszria felett két nagy nemzet nyújt egymásnak kezét: a francia köztársaság 40 millió embere s az orosz birodalom 30 milliója, melylyel szemben majdnem ugyanannyi osztrák, magyar, német és olasz áll. — Olaszország azonban mint katonai hatalom megbizhatatlan; így volt 1848-ban, midőn a santa-luciai ütközet előtt a piemonti hadsereg néhány liszteskabátu molnárlegény elől megfutott, osztrákoknak vélvén azokat; így 1859-ben midőn osztrákok mindig verték az olasz és csak a francia segítséggel jutottak diadalra így 1866-ban, midőn ismét verte az osztrák az olaszt, sőt 1897-ben is, midőn az olaszt Aduánál egy barbár király is megverte és nem épen dicsteljes békére kényszerítette.

Ezenkívül az olasz belpolitikai viszonyok a banca romana és egyéb panamino annyira aláásták a monarchiát Olaszországban, hogy a hármas szövetségnek igen győnge politikai és katonai támasza a savoyai ház.

Ellenben egy kompakt szervezeténél, — mint többször tanúsított dinasztikus hűségénél fogva főtámasza e politikának a magyar nemzet s elsőrangú katonai alkatrese a magyar katoná, amellyel jobb hadi anyag Európában nincs. Erről győződött meg a taiti hadgyakorlatok alatt a német császár s ha ezek a jogos várakozáson alul maradtak, az nem a katonai anyagban, hanem a tehetségtelen vezetésben mult. A magyar elem mellőzése a vezérletben megbosszulta magát s arról már megint nem a jeles hadianyag tehet.

A politikai mozzanatok a katonaiaknál fontosabbak s ezek czélja az volt, hogy a magyar nemzetet hozzák közelebb a Hohenzollern uralkodó személyéhez. — Ezt a német császár látogatásával s különösen feledhetetlen pohárköszöntőjével, melyet más helyen méltatunk, el is érte.

A tiszántuli egyházkerületi értekezlete Szatmáron.

— Saját tudósítónktól —

Debreczen, szept. 23.

A tagok és a püspökség óriás érdeklődés mellett folyt le a hó 20 és 21-ik napján a tiszántuli egyházkerületi értekezlet nagy gyűlés Szatmár városába.

Az egy millió magyar kálvinista lelket magába foglaló az északi Kárpátoktól le a Dunáig, a Tiszától a Kárpáthegyig terjedő nagy egyházkerület minden vidékéről ott látuk a megyében papokat, tanárokat, gondnokokat, világi és egyházi kitünőségeket azok között K i s s Aron püspököt, S z a b ó János, S z a b ó István, S z a b ó Károly, S e g e s v á r y József, B e n c s i k István, B i k i Károly, Z s i g m o n d Sándor espereseket, az egyház megyék gondnokait U r a y Imrét, G e n c s y t, I s a k o t t G y ö r g y Endrét, ország. képviselőket M e z ő s s y Bélát, L u a t y Gézát, K i s s Albertet, Szatmár megye híres magyar kálvinista családait a Domahidiakat, Böszörményieket a közel és távol vidék jelesait és nagy neveit, közel felezeren.

A gyűlés 20-iki választmány összejövetelével kezdődött. S i m o n f f y Imreddebreczeni polgármester és kollég. gondnok Balogh Ferencz hittanár elnökléte alatt. Ez alkalommal készítették elő a másnapi közgyűlés tárgyai, különösen a tisztujtást.

21-én a szatmári templomba gyűltek össze, ahol S z e n t Kálmán szabolcsi esperes predikált nagy haással. — Majd a város háza dísztermébe mentek át, ahol a hol az elnöki megnyitót után a küldöttségek üdvözlő beszédének elmondása és a gyűlésnek szerencsét kívánó táviratok (Szász Domokos püspöké, az amerikai magyar egyházaké stb) felolvasása után megtörtént a tisztujtás, melynek folyamán egyhangulag elnöké választottak: gróf D é g e n f e l d József és K i s s Aron, alelnököknek: S i m o n f f y Imre és B a l o g Ferencz, jegyzőknek: B a r t a Béla, E r d ő s József, M e z ő s s y Béla, B i k i Károly. Megalakították a választmány és a református egyház kitűzött férfiból is asszonyaiból.

Ezután következtek a tulajdonképen tárgyak.

Elsőbe a gyomai lelkész G a r z ó Gyula tartott szabadelőadást a diakoniszta intézményéről és annak kapcsolatában azon javaslatot terjesztett elő, hogy a diakonatusi és diakoniszai intézmény az árvák gondozása köré csoportosítottván a lelkész felügyelete és vezetése alatt szerveztessék Debreczenben az ispotály-templommal kapcsolatos emberbaráti intézmények felhasználásával egy diakonista nevelő intézet vagy tanfolyam létesítéséért.

E javaslatot a gyűlés elfogadta. G a r z ó után F e r e n c z Gyula akad. tanár lépett az előadói emelvényre és nagyhatással az egyház újja szervezéséről beszélt s az anyagi ügyek rendezésére beterjesztett javaslatot ajánlotta a közgyűlés figyelmébe.

Határozati javaslatába az egyházi adóról, a behivatalnokok fizetéséről, az egyház fentartási alapok szülő létesítéséről szóló munkálatait elfogadását, annak az egyházkerületi gyűlésbe való felterjesztését és a kerület újja a zsinati tárgyak közé leendő iktatását s az ügy mellet további agitáció és a szervezeti eszmének a hívek és a magyarság az egyházak és az iskolák számára teendő értesítése végett egy bizottság kiküldését.

E nagyszabású és történelmi fontosságú ügy befejezte után a gyűlés tagjai ebédhez ültek majd ismét a város háza nagytermébe tértek vissza és ott egymásután letárgyalták a lelkészi képzésről szóló bizottsági javaslatot s meghallgatták G e r g e i y Károly nagybányai lelkésznek a lelképásztori gond régi kipróbált eszközeiről szóló gyönyörű nyelven, a tárgys a biblia, a helyzet s a magyar ref. egyház szabad szellemében készült értekezését.

Késő este volt midőn a gyűlés eloszlott és a szatmáriak által rendezett dalestére távozott.

A szatmáriak vendégszerető házigazdának bizonyultak s a legelőzékenyebb szíves-séggel, fénynyel fogadták a gyűlés tagjai.

De a gyűlés meg is érdemelte azt.

Fontosabb tárgyak nem igen forogtak még sehol szőnyegen. Az újjászervekedésnek nagykérdését sehol sem tárgyalták mélyebben.

A magyar ref. egyház a gyűlésen állást foglalt azokkal szemben, a kik tisztán csak állami segítség munkájára akarnának támaszkodni és hagyni akarnák az egyházat és felhivatalnokait úgy a mint vannak. De állást foglalt azokkal szemben is, a kik egy prot. néppártot szeretnének szervezni.

Az értekezlet a két tülzás között a korszerű reformok újja lépett és a szocialistákus bajok megoldására a magyar társadalommal való élő összeköttetés megerősítésére megtette az eldöntő lépést.

Az az egyház, mely a kor szabad irányát követi, benső önállóságát megerősíti, az evangéliumot tisztán hirdeti és a magyar társadalomnak kiegészítésére és segélyezésére si-et még az anyagi téren is: a magyar református egyház így nem félhet a jövőtől. B-rni fogja nem csak hívei ragaszkodását, hanem a magyar baha, a szabad magyar városok tiszteletét és támogatását is. Csak előre ezen az uton!

A tenger áldozatai.

(Elsülyedt a hajó.)

— Saját kiküldött tudósítónktól. —

Budapest, szept. 23.

A veszélyes Adria haragos zöld habjain ismét rémes katasztrófa játszódott le. . . . Mélységébe elsülyedt a hajó s tengeri halak csapkodják kíváncsian a hideg hullakat.

Szerdán történt a szörnyű katasztrófa, melynek siratott áldozatait egyik hír negyven a másik 60 főre számolja.

A karasz hegység szomorú, letarolt bércei közül, az örökké zugó, morajló mészuodukból, feneketlen barlangokból dühöngve ismét kifutott a tengerre a bőra, a szélvihar mely a kék Adria habjaiból tornyokat dagaszt örvényeket szakít fel. . . . Estefelé azonban gyöngye esőzésben csillapult a vihar, ködös homályt hagyva maga után. . . .

A magyar-horvát gőzhajózási társaság 11 k a nevű hajója délután öt órakor indult Cirkvenziából Fiumébe, hová különösen Abazziából szokott kíváncsi fürdővendégeket beszállítani. Ezuttal 40—60 utas volt a hajón, környékbeliek, budapestiek, bécsiek, zágrabiak, fiúmeiek s néhány eddigelé ismeretlen abazzi fürdő vendég.

Mikor az 11 k a az első világító toronynál a kikötőbe befordult ép háromnegyed hét volt s akkor történt a katasztrófa, majdnem közvetlen a rakodó part előtt. A Tyria nevű angol teher hajó teljes rakományral indult kifelé s oly erővel hajtott az 11 k a n a k, hogy ugyszólván ketté szakította. És két perc idő sem telt bele, a hajó a rajta levő halálra szántak iszonyu jajgatása között alsülyedt. A tájékos habok összezsaptak felette, csak a kavargó sötét örvény jelezte még a helyet, hol Adria áldozatait titokzatos örvényeibe lemerítette.

A fudoklók rémes kiáltása egész Fiumébe behallatszott, de a mentő bárkák a többnyire uszni nem tudó utasok közül egyet le nem győzték s em tudtak kimenteni. Kimentették azonban Faren-Locher kapitányt Celligoire fiúmei révkapitány nejét s a hajószemélyzet néhány tagját.

A tenger áldozatai között van egy tábornok is, kit katonai körökben Debreczenben is igen jól ismertek, ki Debreczenben is tő b s z ü r megfordult, nevezetesen N e m e s i c s József lovag, nyugalmazott altábornagy, ki legutóbb a 17-ik. gyaloghadosztály parancsnoka volt N a g y - v á r a d o n e s 1892 ben vonult nyugalomba. Másik nevezetesebb áldozat egy bécsi egyetemi tanár, a theologiai fakultás prodekanja dr. H e r l y József, aki nemrég ünnepelte tanárkodásának 25 éves jubileumát. A hajó utasai között volt egy pap is, de kinek nevét valamint a legutóbb vízbefutó áldozatnak a nevét kilelet még ez ideig nem sikerült kideríteni, írják, hogy több abazzi fürdővendég is volt közöttük. . . .

A tenger sötét habjai pedig most ringanak-ringanak szeliden, a tenger pihen, a tenger megkapta áldozatait, az Adria jóllakot. . . .

TARKA-ÉLET.

Az orr.

— Tatai regény —

A felség a fővezérnek
Adott át nagy orrot.
A fővezér meg mentségül
Bujuszába morgott :
Azután a generálist
Hordta le kutyául
S ő átadta a majornak,
Aki ott állt hátul.

A major ur a kapitányt
Szörnyen összeszidta,
Valamennyi osztrák szentet
Segítségül hitta.

A szószban hát a kapitány

Maradjon talán benn ?

— Összeszidta a hadnagyot.

»Mann mussz ferstánd háben !«

Hadnagy uram azon frissen

Vitte a bakákok :

— »Donnerwetter ! Gyáva kutyák,

Látják, mit csináltak ?

Milyen szégyen, mily felsülés !

S a császár láttára !

Szappermentő, a kudarcznak

Dunkli lesz az ára.«

És előlép egy vén káplár,

— Arasznyi por rajta. —

Szeme tüzes, arca piros,

Igaz magyar fajta.

A bajuszt meg sodorta,

És haptakba állott :

Mint egy büszke fenyőudvar,

Oly délczegen állt ott.

— »Hadnagy uram, nem vagyunk mi,

Nem vagyunk mi gyávák :

Nem félünk mi ellenségtől,

Ide azzal a némettel,

A teremburáját !

Hadd püföljük széjjel.

De akkor ne lövöldözzünk,

Csak úgy vaktöltéssel !«

Ujdonságo k.

* **József Ágost főherceg Debreczenben.** — Tegnap este 3/4 8-kor a gyorsvonaton M.-Szigetre utaztában néhány perczig városunk vasuti állomásán időzött. József Ágost főherceg és neje. A gyorsvonathoz csatolt udvari kocsiában töltötték el estebédjüket, a melyet sürgönyileg rendeltek meg.

* **Regényünk.** Lapunk holnapi számában újból megkezdjük a jeles prágai író Kohn S. »Prágai ghetto« képek cz. regényének közlését, mely iránt annyi érdeklődést tanúsítottak olvasói. k s a mely könyv alakjában is meg fog jelenni.

* **Szatár vármegye új főispánja.** — Szathmár vármegye végre meg lesz fejelve Bánffy a céznhemster, Perczel az atyamester segítségével üti reá a szegény vármegyére a főispáni foltot, mely alkalmából mi debreczeniek és hajduk is szegényebbek lettünk egy edes reménnyel, mert nem a mi hön szeretett főispánunkat, gróf D e g e n f e l d József ő mltóságát fogják kinevezni. Szathmár vármegye alispánját N a g y Lászlót éri a főispáni kitüntetés, mely azonban, mint egyik Szbthmári lap írja, kevés örömet fog kelteni a vármegyében, mivel Szathmár-vármegyének egy tekintélyes része épen nem rokonszenvezik az új főispán jelölttel. Szegény Szathmár-vármegye kapsz te is tehát királyt, csak aztán ez is g ó l y a k i r á l y ne legyen.

* **Lövöldöző banditák a Csokonai temetőben.** Kellemetlen kis kalandja volt tegnap éjjel a Hatvan-utca végén felállított rendőr őrzőjáratnak. A rendőrök rendes éjszakai körjáratukat végezvén, a Csicsó-fele üzleten túl két gyanus csavargót találtak, kiket igazolásra szólítottak fel. A jómadarak azonban nem várván a rendőrök közöledését, megszaladtak, mire a rendőrök üldözőbe fogták őket. Az üldözöttek a hatvan-utcai temetőbe menekültek, ahol a poeta Csokonai-Vitéz Mihály is csendesen aluszik; sőt a vakmerő banditák a sirokok közül revolverből többször is reá löttek üldözöikre. A rendőrjárat az egész temetőt felkutatta, de a veszedelmes banditáknak az éjszakai sötétségben a sirokok között már nem voltak képesek nyomára akadni.

* **Boszniai bakáink megérkezése.** Mint biztos forrásból értesülünk a mi házi ezredünk 4-ik zászlóalja, mely hosszabb idő óta van Boszniában, folyó évi október hó 3-ikán délelőtt 11 óra 52 perczkor fog külön vonattal hozzánk haza érkezni. A városi tanács házi ezredünk ezen rég távol levő fiait a többi városok példájára nem csak ünnepélyesen készült fogadni, hanem úgy a tisztit kart, mint a legényeséget megvendégelni óhajtotta : ez utóbbi terv azonban nem valóul meg; mert az ezred parancsnoka határozottan kérte, hogy a város a megvendégelésről mondjon le s így csak talán egy tanácsstag és bizonyára nagy közönség megy ki a vasúthoz, ami kimutatja ugyan hatóságunk és a közönség figyelmét, de azt hisszük bakáink jobb szereték volna az előbb tervezett fogadtatást. Érkezik a külön vonattal 1 tőzstiszt, 18 főtiszt, kik legnagyobb részt városunknak már ismert és kedvelt alakjai, valamint 505 ember és 6 ló.

* **A miniszterelnök népszerűsége.** A rebeliséggel épen nem vádolható »Alkotmány«-ból ollózták ki a következő helyi érdekű kedveskedést : A D e b r e c z e n i E l l e n ö r arról értekezvén, hogy a német császár budapesti látogatásában B á n f f y báró miniszterelnöknek milyen nagy része van arra az érdemes konkluzióra jut, hogy : »a miniszterelnök határozottan népszerű kezd lenni.« Kitűnő kollégánk a D. E. határozottan több rendbeli tévedésben leledzik. Bánffy bárónak a német császár látogatásában épp oly kevés érdeme van, akár a D. E-nek ; azután meg Bánffy báró majd csak akkor kezd határozottan népszerű lenni, amikor — megbuk a n d o t t. Annnyit azonban biztosra vehet bárki, hogy azért a fatális »kezd«-ert kitűnő kollégánk a D. E. veszélyeztette a — s z u b v e n c i ó t.

* **Hrabovszky Lajos emlékezete.** Ott pihen már csöndesen a földben az a fiatal aradsi hírlapíró, ki szenvedélyeit, érzéseit szép dalokban örökítette meg. Kollégái, barátai ma is azon buzgólkodnak, hogy emléket állítsanak neki sírja felett. Kiadják továbbá a már saját alá rendezett Kisérteket cz. verskötetet is. Az elhunyt tegnap az aradi minoriták templomában gyászmise volt, melyen számosan jelenek meg.

* **A piaristák ünnepe.** A magyar r. katolikus tanítórendek között első helyen áll a piaristák főtisztelendő rendje. Igaz magyar hazafisága, szabadelvűsége, tudományos kitűnősége, páratlan tanítóképesége a más felekezetűek között is elismert és tisztelt ennek a derék magyar tanítórendnek. Az őszön lesz 300 éve — a nap bizonytalan, — hogy Kalazanci sz. József a piarista rend alapítója megnyitotta az első piarista iskolát. És ez az érdemes rend hazánkban is 290 óta működik s manapság 24 tanintézetbe neveli az ifuságot. A derék piarista rendnek városunkban is van látogatott s elismert gymnásiuma, hól a derék piaristák rég idők óta sikerben gazdag tevékenységet fejtenek ki, igaz független magyar szellemben nevelvén növendékeiket. Melegen üdvözljük a tekintélyes testület lelkes tagjait s a háromszázados jubileum alkalmából kívánjuk, hogy még sok jó hazafit növelhessenek s z e r e t e t t é d e s magyar hazánknak.

* **Debreczen város költségvetése.** — Tegnap délután kaptuk meg Debreczen város házi és alapítványi pénztárai 1898. évi költségvetését, melynek egyes tételeihez nagyon, de nagyon is sok szó fér, amelyet nem is fogunk elhallgatni hanem meg hányjuk-veljük a közgyűlésig, addig is azonban bir ezuttal minden további észrevétel nélkül közöljük a száraz tény, mely szerint a jövő évi költségvetés 210,000 frt hiánnyal zárul s ennek fedezetére 44% pótdó kivetését hozza javaslatba S z a b ó József főszámvévo.

A költés
I. Rendes be
vány 236483,
bírtok 57576,
152060,68, le
erdők 167964.

cserep és t
15100, fuvar
vásárvám és p
völökek és ka
egyházak, isk
dörög s helyr
hez 400, veg
4300, katona
1000, összesen
ségvetés: itala

315512,35, fog
rendkívüli »pt
322740 frt 5

42 kr. II. Ren
1692,08, szova
szántók és kas
menes 15304.

55579,20 cser
nyomda 21036

100, vásárvám
szenvetőkké
s hivatali szü

iskolák, intéz
helyrendőri it
16475,54, veg

17060,05. kat
ápolás 10500,

rendkívüli kia
1486031 frt 1

147849,08, a r
tehat 21066

fedezetere a
utan kivetend

* **Az elít**
megirtuk a ka
tenetet, kibek
kikkel vadhá
nyomtalanul e
versió keringe
tűnt meggyik
tak. A mező
mar megindit
nincs semmi
hol a megölt
nélkül, hogy o
volna. — Az
mende-mondák
hogy annak fe
legnagyobb er
latot.

* **Bacsuzs**
től. A szomorú
korszak emléke
penész-s, osztr
darabok. Az i
szegények, sok
hogy valami sz
ember kézbe, a
ártatlannak lát
pálva. Hala I
korszak eme e
duunk, mert n
rendei, az 189
az utolsó, med
kok magánforg
csak az allar
becsét veszlett
decz. hó 31-ik
semmi becsé,
zásu rézkrajcz
is szemétdomb
csuzunk, szive
czaroktól, nehé

* **Hírtele**
járókelők elfo
melyek az ut
után menve eg
szerü embert t
r-ndör a város
delelőtt 1/2 11
perczekben egy
súlyos beteg s
feleségét hívják
reért érte kül
Lukacs meghalt
felfogják boncz

A költségvetés főbb tételei a következők:
I. Rendes bevételek: mult évi pénzármadvány 236483, sámsoni birtok 5333, szovati birtok 57576, debreczeni szántók és kaszálók 152060,68, legelő 70720,09, ménes 12187,20, erdők 167964,50, városi épületek 172507,13, cserép és téglagyártás 58100, könyvnyomda 15100, fuvarozás 760, javadalmak 26500,86, vásárvám és piaci jövedelem 78150, cselekvőtőkék és kamatai 103649,15, hivatalok 5200 egyházak, iskolák, intézetek 3880,42, helyrendőrség s helyrendőri intézmények 3260, színház 400, vegyes bevételek 10190, árvaszék 4300, katonai szállásolás 1624, betegápolás 1000, összesen 952627,86 frt. Rendkívüli költségvetés: italmérés és fogyasztási adó brétekből 315512,35, fogyasztási adó kezelési díj 6228,21 rendkívüli próba bevételek 1000, — összesen 322740 frt 56 kr. **Főösszeg: 1,275368 frt 42 kr.** II. Rendes kiadások: sámsoni birtok 1692,08, szovati birtok 16042,86, debreczeni szántók és kaszálók 47141,75, legelő 51193,09, ménes 15304, erdők 118335,18, városi épületek 55579,20, cserép és téglagyártás 38700, könyvnyomda 21036, fuvarozás 7866,90, javadalmak 100, vásárvám és piaci jövedelem 57574,05, szentesítők és kamatai 236498,70, fizetések s hivatali szükségletek 143081,60, egyházak, iskolák, intézetek 67407,19, helyrendőrség és helyrendőri intézmények 103922,19, színház 16475,54, vegyes kiadások 65194, árvaszék 17060,05, katonaszállásolás 9662,55, betegápolás 10500, összesen 1.100476 frt 94 kr.; rendkívüli kiadás 385,554 frt 90. **Főösszeg: 1486031 frt 84 kr.** A rendes költségvetésnél 147849,08, a rendkívülinél 62740,56 frt, együtt tehát **210663 frt 42 kr a hiány**, melynek fedezetére a 486093 frt 46 kr. egyenes adó után kivendő 44% pótdadó szolgál.

* Az eltűnt kékszakáll. Annak idején megintuk a kalandos életű Kállay történetét, kinek több faluban voltak kedvesei. Kikkkel vadházasságban elt és egyszer csak nyomtalanul eltűnt. Mostanában nagyon sok versió keringett mely mende-mondák az eltűnt meggyi koltatását és elrejtését tárgyalta. A mező rendőrség egy feljelentés alapján már megindította a vizsgálatot, de még eddig nincs semmi eredménye. Az állítólagos sirhol a megölt embert sejtették felassatott a nélkül, hogy ott egyebet szalmánál találtak volna. — Az ügy rejtelmsége a mindenféle mende-mondák nélkül is elég érdekes arra, hogy annak felderítésére a rendőrség a lehető legnagyobb eréllyel indítsa meg a vizsgálatot.

* Bucsuzzunk az osztrák krajczárosoktól. A szomorú és nehéz idők, az abszolutizmus emlékeiként forognak kezünkben a penészes, osztrák sasos egész és félkrajczáros darabok. Az idők folyamán jól megkoptak szegények, sok piszok tapad az ábrázatjukhoz, hogy valami szivesen már nem is fogta az ember kézbe, annyi különféle bacillus volt az ártatlannak látszó, kopott rézdarabokra tapadva. Hála Istennek, az osztrák zsandárkorszak eme emlékeztetőitől végre megszabadunk, mert mint a m. kir. pénzügyminiszter rendeli, az 1898. év jun hó 30-ik napja lesz az utolsó, meddig a kiérdemesült kongó petákok magánforgalomban lesznek. Ezután már csak az állampénztárnál fogadják el a becsét vesztett sustákokat, de itt is csak az 1899. decz. hó 31-ik napjáig, mert azontúl nem lesz semmi becsé, semmi értéke az osztrák származású rézkrajczárosoknak, még a vak koldus is szemétdombra dobja őket. Bucsuzzunk, bucsuzzunk, szives örömmel bucsuzzunk a krajczárosoktól, nehéz idők penészes emlékeitől.

* Hirtelen halál. A szőlő telepeken tulajdonképp elfojtott nyögésre letek figyelmesek melyek az út mellől halatszottak. A hang után menve egy ismeretlen haldokló munkásszerű embert találtak kit is az oda hívott Földőr a városi kórházba szállított hol ma délelőtt 1/2 11 órakor meghalt. Az ufolsó percekben egy pillanatra magához tért a súlyos beteg megmondta nevét, s kérte hogy feleségét hívják halálos ágyához. Mire feleségeért érte küldték akkorára már Imre Lukács meghalt. A holttestét orvosrendőrileg felfojták boncoltatni.

* Dalestély. A munkás dalegylet, mint már irtuk is, szombaton este igen változatos és érdekes műsorral tartja meg rendes dalestélyét, melyre a meghívók is ki lettek bocsátva. Mindazok, a kik netalan tévedésből meghívót nem kaptak, de arra igényt tartanak, jelenkezhetnek Kúrrián Gyula főtéri üzletében. Itt jegyezzük meg, hogy a debreczeni hölgyek a tavalyi millenniumi dalestély emlékére gyönyörű kek és fehér selyem szalagos babér koszorúval díszítik fel az egylet zárlaját, amely immár elkészült a szombati dalestélyen fogják ünnepelesen a zászlóra akasztani. A remek szalagu koszoru Schvarcz M. L. főtéri üzletének kirakatában látható.

* Debreczen város jog- és pénzügyi bizottsága tegnap, szerdau délután, a város-haza nagy tanácstermében Vecsey Imre tanácsnok elnökele alatt ülést tartott. A bizottsági ülésen jelen voltak: Komlóss, Dezső, Zador Lajos, Dr. Király Ferencz, Mayer Emil, Bechert Mándó, Konez Eek, Szántó Győző és Varga Károly jegyző. A bizottsági ülés első tárgya volt a kereskedő társulat kérvénye, melyben az általa fentartott kereskedő tanoncziskola költségeihez a vallás és közoktatásügyi miniszter által kiadott újabb szervezetre hivatkozással, a várostól evi négyezer husz forint hozzájárulást kér. Hosszabb eszmecsere fejlődött, amelynek végeredményeként a bizottság abban állapodott meg, hogy egykötettel arra, miképp a közoktatásügyi miniszter által kiadott szervezet nemcsak elrendeli, hogy ötvennél nagyobb számú kereskedő tanoncz jelentkezése esetén, részökre külön kereskedő tanoncziskola állíttassék fel, amelynek fentartását az 1884. évi XVII. t. cz 80 §-ára hivatkozással, a törvényhatóság köteleességére teszi, tekintettel arra, hogy folyamodó társulat, a kereskedő tanonczok oktatását negyven éven keresztül közmegelegedésre és önérejből teljesítette és a tanonczok oktatását tanerői és meglevő tanítási eszközei birókában nemcsak nagyobb siker elérés mellett, de kevesebb anyagi áldozattal teljesítheti, mintha a város ujjonnan állítaná fel a tanoncz iskolát, a kérelemnek részbeni teljesítését oly módon hozza javasiába, hogy a kereskedő társulat kereskedő tanoncziskolája fentartásához Debreczen városa évi haromezer forint hozzájárulást szavazna meg és ezen összegnek fedezéséről az 1898. évi költségelirányzatában gondoskodnék. A mi annyival inkább megvalósítandó, mert Debreczen városa a maga ellenőrzési jogát a kereskedő társulat által fentartott kereskedelmi iskola felügyelő bizottságában már kinevezett két kiküldöttje útján mindenkor gyakorolhatja — A második tárgy Brül Bertaian ügyvéd kérvénye volt amelyben a községi kötelekbe való felvételt a szokásos díjak elengedésével kérelmezte. A bizottság javasolja. Végül a z e b a d ó s z a b á l y r e o d e l e t e t oly módon átalakítva vették tárgyalás alá, amint azt a kereskedelemügyi miniszter a jóváhagyásra felterjesztés alkalmával kívánta. Az előterjesztett szabályrendelet javaslatot a bizottság elfogadásra ajánlotta. Több tárgy nem lévén, a bizottsági ülés ezzel véget ért.

* A főispán afférja. Az A és V. írja az utóbbi idoban ugyancsak sok kellemetlenség éri a temesiek főispánját: dr. Molnár Viktort. Daczára, hogy a radnai ppa i vicinális butránya, melybe neki is csinos szerep jutott, annyira megingatta állásában, hogy lehetetlenné vált neki szegyenkezés nélkül a helyén maradnia, mégis görcsösen ragaszkodik ahhoz, hogy ráerőszakolja gyűlölt személyét a temesiekre, akiket ugyancsak megvert vele a becses sógora: W e k e r l e Sandor akkori miniszterelnök. És ragaszkodik a hatalomhoz szemérmellen makacssággal, minden megengedett és mng nem engedett eszközzel s ha kell fegyverreszólít egy aggasztóan lelkész is, aki öt sérteni merészele. Ennek az operettebe illő lovagas afférnek az előzménye az, hogy a Neue Temesvárer Zeitungge hó 18-iki számában Timáry Béla róm. kat. lelkész a következő érdekes kérdést terjesztette a lap olvasóihoz, a közönségnek fentartott rovatban

Ha egy főispánnak a markába köptek, (ipsissima verba) vajjon lehet-e azzal a z után is még kezet fogni. Egy kíváncsi.

Miután ez a gyengéd probléma Molnár Viktor főispán urra vonatkozott, párbajra hívatta a betvenhét esztendő papot Pethes János és Janovich Miklós segédeivel. Persze a provokált lelkész nincs azon helyzetben s kedvet sem érez ahhoz, hogy mint a Dolovai nábob Szentirmay kapitánya megszerezze a krakéléreknek azt az örömet, hogy néhány kardcsapásra, vagy goiyóváltásra kiálljon velük.

* Az őszi vásár; Az októberi Dienes napi vásárt a következő sorrendben tartják meg: szeptember 27—28. hétfő, kedd, 29. szerda: bőr, gyapju, méz, dió stb., továbbá toll, iparczikkek, gabonaneműek és mindenféle terményvásár, szept. 30., okt. 1. csütörtök, péntek: juhvásár; sertésvásár nem lesz: 3—4 vasárnap, hétfőn: lóvásár; 4—5. hétfő, kedd: baromvásár: nyers termények és iparczikkek a vásáregész tarta ma alatt árusíthatók.

* Elárverelt bűnlejek. Ma volt a két év alatt felhalmozódott bűnlejek és tárgyak elárverezése a mezőrendőrségnél. Kalapács, kulcsok, öngyilkossági revolverek és kőcz madzagok, kosarak, beretvák voltak felhalmozva. A kínalat nagy volt, az árverés iránt érdeklődők betöltötték bár az udvart, de nem volt vevő, potom áron adták el a felhalmozott tárgyakat befolyt összesen 2 frt, ebből is 9 db puszkáért 45 krt adtak.

* Nögyeleti gyűlés. A debreczeni jótékony nögyesület 2897 szept. hó 26-án d. u. 3 órakor az arvaház üléstermében választmányi gyűlést tart, melynek tárgyai a következők: 1. Tanítónő választás. 2. Évnegyedes segélyezés. 3. Folyó ügyek. A választmány legközelebbi határozata szerint a megszavazott segélyösszegek a gyűlésben azonnal átadatnak a gondozóknak, vagy megbízottainknak. Az eljáró senkinek sem hordja többé ki. Az elnökség tehát kéri a tagokat, hogy személyesen jelenjenek meg.

* Ki nem akar szegény lenni. Tégla János nem akart már tovább szegény lenni és unta is már a házi rendet s lelke kalandok, változás után vágyódott és egy szép napon elszökött a szegényházból. Utazásai s kalandozásai közben H. Nánásra is bevetődött hol igazolásra szólították fel és miután semmi nemű írása nem volt, letartóztatták. Elfogatása után bevallotta, hogy debreczeni szegény házból szökött meg mire az itteni kapitánysággal tudatott ott létét az unakozó szegénynek s ma haza is talonczoltak.

* Ellopott disznók. A városi hizlalóban kiütött a vész, pusztulnak a hizlalásra hivattott állatok. Az éjjel is 5 szépen hizó disznó veszett el. A pusztító járvány és vész neve orvos rendőrileg sertés lopás és elhajtás. Jóna és Nagy Jakab sertés hizlalóké volt az elhajtott 5 disznó.

* A jó példa vonz. A mi kedves Tóth Laci barátunk fáradsága nemcsak helyben, de más városokban is megteremti a gyümölcsét. A zóna mészárszék hízhatszta volta és sikere Aradig eljutott és Ma jött onnan egy levél, melyben a Zóna mészárszék intézmény részletes leírását, szervezeti adatait kéri, hogy ott is létesíthessenek egy ilyen intézményt.

* Debreczeni termény és áruraktár rész. társ. új raktárnokává a budapesti közraktárak alkalmazottja Csengeri I. választott meg.

x Heiman és Halmágyi női és gyermek felöltők legnagyobb áruházában az őszi és téli újdonságok megérkeztek.

A süket Ég.

Irta: Gondy Károly.

Debreczen, szept. 23.
II.

A művelt államok, népfajok vallásai egy egységes Istenben találkoznak; csak a czeremóniában térnek el. A miben közösök az csak az ének mely még a legvadabb törzsnél sem hiányzik, ha mindjárt a Napot is mádják is.

Eneken Isten dicsőírói oly régi, mint a madárdal, mely mindenkor a Nap feljöttével megszűnik, ez a Természet formulája, imávénye.

A Föld ezer millió lakosa csak az éneken találja közös szívbéli mediumát, mely nem téveszti soha kellő hatását. Szóval lehet vetkezni, de dalban soha. A beszéd a kalmárok tulajmánya, az ének a hang Isten legszebb adománya.

A zsidók új temploma áll mint a Sion hegye, messze ellátszik travesztált és traverzált mecsetje. A legrégebb vallásnak újra felragyog a mongovonje: jele hogy nagy reformatiónak nevéle. — Az ev. ref. nagy templom is átötködik, leveli a superintendens ölnyét és magára öti az új szabású püspöki tekintélyét. — A régi elhagyott zsinagóga felett egy új kereszties tornyocska szerezkedik: nemess asszony hagyományával nem hetvenedik. Itt kolostori csendben az apácák gondos anyákat nevelnek, melyek magasztos tisztüknek és nem tisztviselőknék megfelelnek. Sic transit...

A közelmúlt napokban folyt az új és tataroztatott templomokban a kántor-próbák. Roppantul megrostálták a tehetségeket, hogy megfeleljen a díszes toknak a jó hangszer, a hanganyag, mely égbe kiáltja könyörgéseinket.

A zsidók égő lámpával keresték kántorjukat és meg is találták mert opera fizetést adnak. A reformátusok is a két Nagy közül a kisebbiket választották, ki kisebb fizetés mellett inkább torokkal, mint orgonán-ervényesíti a v o x h u m a n á - t. Triller, tremolo a győztes könyörgő; a nagy bumberdó az égbe segítő.

A római káth egyház szép csendben végzi teendőit. Egyre épített, de a temploma a régi; nem nagyobbítja felszaporodott látogatói daczara sem. Béni a belső díszszel, miben a fópapjuk a legnagyobb ékesség. Ha néha az buzgó hívek szépen kivarrott oltárterítőkkel vagy élővirággal kisegítik, 6 mindig egy szép predikációval meghálálja a vett jókat.

Mily szép is midőn a hajdon nem a hit tévesztő, de házi kertjében tűzheti keblére a harmatos rózsát; csak ujját, de nem szívét sebz meg tövisével...

Mily magasztos, ha ilyenkor csak Istenre gondol; csokorba kötve, virágkerthen vizsgálgoztatja szíve tiszta érzelmeit és azon oltárnak szánja, honnan egyedüli üdvét várja... Oltár: szoltár.

Mily csodás is a virág!... életet és halált hirdeti a megjelenése... Hogy is lenne ezer és ezer érzelmeink ébresztője? Virágot a drága halottnak, virágot az imádot menyasszonyok... virágot az üdvözült és üdvözöltnek. A virágot visszautasítani nem lehet, mert muló az emléke... üd: képében, kél, hervada-ában tűnik a remény! — Kelyhében dagad vagy szakad a szív, ha már egyszer az a egyengeje hogy: — hiv...

Csak a z t n e v e t n é k a káth. hívók szemére, hogy ők szobrot, festet képet imádnak. Tessék csak elmenni a templomukba és szemtanuja lenni, hogy el és mozog a f o t i s z t e l e t r e méltó pasztorunk a szöszkeken? ... mily szent meggyőződéssel és torró bensőséggel hirdeti az Isten igéit.

Es mi viszásság lenne a Maria kltuszban, ha a Fiut az Anyjától szarmaztatjuk és a hit vértanui felmagasztalásában, ha család-peinket is szentül őrizzük lakásainkban? Dr. Wolalka igazán főtisztelendő és nagyon tisztelt vezere egyháznak, — kit meg

ellenei is kitűnő papnak*) elismernek.

Hát nem ritka pap, ki mindig maga prédikál és pontifikál a nélkül, hogy egyszer is elrekédne vagy elfáradna: ki maga a templomban a legszebb tenorban énekel és oly bő hanganyaggal rendelkezik, hogy néha disz-ebédeknél a szóbeli toaszt helyett nemzeti énekével lángra lobbantja a fakir konzervisták alvó hazaszeretét. Hiába ajsok toasztformula már olyan undorító, mint a giardinettoban az avas dió és lyukas mogyoró! Van eset, hogy kiragadja a cigány kezéből a hegedűt és mint Orpheus tánczra perdíti a fát, a füt.

Hatha a főtspan is ugy hegedűlné, tudom még szent Dávid is pityeregne. Lenne aztán hegyen völgyön lakadalom és az eltántorodott hazafi újra a baloldalon. — Hát nem baloldalon ver a szív is? ...

Sokan azt állítják a püspökről, hogy térít. Nem áll, csak lekötélező modorával hódít. Jó nemes szívenek nincsen számítása; magától vonz, magához köt, mint a föld forgása. A főpap nem restel mezitláb hievet bucsura vezetni és ugyanott eltikkadva szent beszédben a hit lankadt virágait feléleszteni. Mindent maga végez, maga igazgat, még a harangozóknak is utasítást ad. U ollára hievet maga beharangozza; pedig nem szegény az eklézsia.

De hát végre mindent maga a pap, a kántor végezzen? a nép már az imara is képtelen? ... Igen. süket az Ég annak, ki nem bizik Ő benne, főképp ki magába sem bizik, nincsen hite.

Ah! megszólalt a harang, meg az orgona, az ének mily magasztos! Te Daum laudamus! Te rogamus... audi nos! ...

(Vége.)

IRODALOM

Pénzügyi Ellenőr. A magyar pénzügy, általános kereskedelem, biztosítás és helyi érdékű vasutak szakközlönye. Ez a czime a minden hó 2-án és 16-án megjelenő legújabb szaklapnak, mely már azért is régén és élénken érzett hiányt pótolni van hivatva, mert a nagyközönségnek oly mondhatni egyik legnagyobb fontosságú érdekeinek megóvására vállalkozott, melyek ezideig nem nyertek szakszerű felkarolást a sajtó részéről, ezek: a nagy közönség adó és illeték ügyei. A lap különben hallatlanul olcsó is, egész évre 2 frt, félévre 1 frt. Mutatványszámokat, v bármimemű felvilágosításokat készséggel küld a Pénzügyi Ellenőr kiadóhivatala Bpest VII. ker. Dobány u. 90 sz.

A nevelés apostola nem kis jelentőségű tisztére vállalkozik a magyar Svájcz új szülöttje a »Magyar Pestalozzi«. Ez mint a gyakorlati nevelés heti közlönye évi 4 fte előfizetési díj mellett fog közelebb Hava s Gyula dr. kir. tanfelügyelő szerkesztésében megjelenni. Új irányt képviselve érzékeny hiány pótlására hivatott. Mert az lesz a fontos és üdvös feladata, hogy a gyakorlati nevelés elveit s ezek alkalmazási módját ismertette tudományos alapon, de a laikus közönség igényeihez mérten. E végből a legelőkelőbb szerzők támogatják mert a »Magyar Pestalozzi« szellemi munkái között első helyen ott látjuk Kossuth Ferenczet, ki édes atyja, a nagy Kossuth Lajos nevelési elvének közlésével tisztelte meg a lapot. A lap többi szellemi munkái között ismert és kiváló írók, egyetemi, akadémiai tanárok, lelkészek, gymnáziumi, reals felsőbb leányiskolai igazgatók és tanárok és tanítók neveivel találkozunk. Így debreczeni s vidéki ismert tanfelnéink közül ott olvastuk a díszes névsorban dr. Öreg János, dr. Kardos Albert tanárok neveit; Hajdu megyéből: K. Kiss Pal, Kozma László és még több más tanítók neveit.

*) Ezt mi is elismerjük,

Szerk.

TÖRVÉNYSZÉK.

A bolygó zsidó.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, szept. 23.

Kissé szokatlan annak a valókeresetnek a megokolasa; a melyben Turteltaub Helén kéri a debreczeni királyi törvényszéket, hogy szabadítsa meg a férje urától, Glaser Jakabtól s bontsa föl örökre a házasságukat. Az asszony maga is vallja, hogy hüség s bánasmód dolgában semmi kifogása sincs a férje ellen, az egészségének sem árt a házasság élet s mégis leheletlen, hogy Glaser urral együtt éljen.

Ime az okok: Glaser Jakab, amikor meg házasodott, papkereskedő volt Budapesten, de két hét múlva megbukott s akkor a felesége pénzén Pécsett közénügynökséget nyitott. Szerencsétlenségére éppen 6 nyár elején kezdte az új mesterségébe, mely inkább térlire való s így ebben sem volt szerencséje. — Fogta tehát magát s Szerajevóban cipészszárú üzletet nyitott. Amde a bosnyákok nem igen rajongtak a karlsbadi cipőért s Glaser ura vándoruttra kelt. E ment Triestbe, ahol déli-gyümölcs forgalmi irodát nyitott, amhez ugyilátszik, nem igen értett, mert két hónap múlva már Grácba találjuk, mint porcelánkereskedőt.

Ott érte az a baleset, hogy másodszer csödbe került, eiment hat órásnak Sopronba. Az órái nem igen kellettek a soproniaknak, azért meg idejekorán levegőt és mesterséget cserélt. Fölcsapott gyors fotografusnak s Pozsonyban telepedett meg. De csak rövid időre, mert nem sokára rá már Tiroppolban látjuk, ahol héber könyveket árult, ma pedig pincér Debreczenben. — Azaz hogy csak volt, mert miként a feleségének egy pótbeadványából megtudjuk, legújában Lembergbe költözött, de még nem tökétele el magát, hogy mifele mesterséggel próbáljon szerencsét.

Ezt a nagy rekordot az üzlet és lakás változás terén Glaser Jakab rövid másfél esztendő alatt érte el s ha így folytatja, újabb másfél esztendő alatt Közép Európában már nem lesz számára hely. Ez az, a mi az asszonynak nincs inyére, mert ő, a mint találon megjegyzi, nem vándoréletet, hanem házaseletet akar folytatni. Sohasem bizonyos benne, ugyanond — ha reggel Miskolczen tütet rak, ugyanott eheti-e majd meg az ebédet, avagy via Lemberg a vasuton.

Mindzek után Turteltaub Helén arra a következtetésre jut, hogy Glaser ur nem való férjnek, másrészt nincs kizarva az sem, hogy azért bolyong városról- városra, mert reméli, hogy az asszony végre is rá fog unni a vándoréletre s nem fogja követni. A mint hogy máig sem írta meg lembergi címét Debreczenben felejtett feleségének, noha már a nyár elején kelt utra.

Váltokeresetében Turteltaub Helén arra kéri tehát a tv-zéket, hogy válassza őt el Glaserától, aki fizikailag és gazdaságilag lehetetlennek tette a házaselet folytatását. — A tv-zék véleményét csak később fogjuk megtudni. Egyelőre csak határnapot tűzött ki a békéltetésre, még pedig a jövő év elejére s az ide-ést elküldte Glasernek Lembergbe, amár nem valószínű, hogy még ott van.

KÖZGAZDASÁG.

A holt kéz vagyona.

— Egy millió 800 ezer hold —

Debreczen, szept. 22.

»A magyarországi katolikus egyházi vagyon tulajdonjoga« czimvel Török Kalmán elg főegyházmegegyő pap vaskos könyvet adott ki.

Fbből látjuk, hogy legkiterjedtebb birtokai vannak a nagyváradi járat, szertartású püspöknék, nem kisebb mint 187 393 kat hold, melyből 126000 hold erdő, 31 és fél ezer hold szántó, 21 és fél ezer hold legelő.

Utána a nagyváradi g. kath. püspökség következik 149,656 holddal, mely azonban csak

nem egészen

célokra elég

Az eszté

van, melynek

mivel kissébb

érek már csak

él, az egr

kénytelen meg

28915 erdő cs

szántás vetés

legszegevényeb

7178 hold jut

veszpré

dalkodik, a

föld, 33 ezer

A g. kat

telével nincsen

javakkal, de a

munka c

tani a tebbe,

hold földje lév

kath. püspök

akár egy káivi

szántóföldje. 5

birtoka van.

A káptal

az egri főkápt

egyhármada

12357 hold ré

hogy e birtok

káptalan csak

birja. Aroktól,

faludól, Bakoc

Nagy-Ívánt, B

családtól 1492

Heves-Ívánt vé

nak 1527-ben

egy részét Dob

adták a kápta

Az egri

káptalan ke

Ebből 33378

bi rét és leg

70910, a kálo

ennél többje

i. 54733 h. A

rendek is nag

pannonhalmi

ciszterci rend

kanonok rend

26943 hold fo

sors: 19860,

idezett könyv

sorol: 27051,

pedig 221668

vallásalapoz

ladányi uradal

6 s s z e s e

j e d k i.

Budapes

rendező bizotts

gos Magyar G

telek nagyterm

tas ünnepelyes

10. orakor fog

október 1-től k

tást, a mely ol

9 óratól estig

Debrec

A f. hó

vásáron a köv

felügyelőség. G

11.40 Kétszeres

7.40 Árpa 5.20

Tengeri új 4.8

5.20 5.10 5

tatott 450, el

980 eladatott

tatott. — Sz

szalona 66—68

Husarak; — 1

60 és sertés

Tuzifa 4 kbm.t

Nyárfa 7.50, fel

20 kr Napszám

tásai 60 kr

elátással 40 kr

elátással 30 kr,

nem egészen erdő, de azért oláh kulturális célokra elég bőven jövedelmez.

Az esztergomi érseknek 95,983 holdja van, melynek egy jó harmad része erdő, valamivel kisebb része szántó. A kalocsai érsek már csak 87,433 holdnak jövedelméből él, az egrai érsek pedig 42397 holddal kénytelen megelégedni s ennek is nagyrésze szántás vetés alá. A r. hath. püspökök közül legszegényebb lehet a rozsnyói kinek 7178 hold jutott, ez is tulajdonán erdő, de a veszprémi püspök 65617 holdon gazdálkodik, a miből 17 és fél ezer hold szántó föld, 33 ezer hold pedig erdő.

A g. kath. püspökök a nagyváradi kivételével nincsenek ilyen bőven megáldva földi javakkal, de azért az eperjesi és a munhácsi püspökök is van mit aprítani a tebbe, amannak 6967, emennek 3852 hold földje léven. Hanem a lugosi g. kath. püspök már ugyan szegény egyházfő, akár egy kalvinista püspök, mindössze 9 hold szántóföldje. 550 négyyszögöl adó alá nem eső birtoka van.

A káptalanok között legtöbb birtoka van az egrai főkáptalannak: 105316 hold, melynek egyharmada szántóföld, 4000 hold legelő 12357 hold rét, 9630 hold erdő. — Érdekes, hogy a birtokok legnagyobb részét az egrai káptalan csakugyan nem királyi adományból bírja. Arokiót, Polgárt, Szent-Margitát, Kisfaludot, Bakocs Tamástól 1501-ben. Egyeket, Nagy-Ívánt, Migléczet a nagylucei Dóczy családól 1492-ben kapta; Tarna-Szent-Miklóst Heves-Ívánt végrendeletileg hagyta a káptalannak 1527-ben Palóczy Antal. Tisza-Palkonya, egy részét Dobó István elődjei még 1337-ben adták a káptalannak.

Az egrai főkáptalan után a nagyváradi káptalan következik 77381 hold birtokkal Ebből 33378 h. erdő, 26999 h. szántó, a többi rét és legelő. Az esztergomi főkáptalan 70910, a kalocsai 24045 holddal bír; de már ennél többje van a veaszprémi káptalannak, t. i. 54733 h. A tanítással foglalkozó hazafias rendek is nagy vagyon felett rendelkeznek. A pannonhalmi sz. Benedekrend 64848, a zirczi ciszterci rend 53798, a jászvári promontrei kanonok rend 39614, a kegyes lajtorjarend 26943 hold földnek az ura. Az erdélyi r. kath. sz. s. 19860, az egyetemi alap, melyet az idezett könyv szinten a kath. alapok közé sorol, 27051, a vallás és tanulmányi alap pedig 221668 holdat számít birtokai közé. A vallásalapozó tartozik a 35000 holdas püspök hadányi uradalom. A holtkéz vagyona összesen 1.805,000 holdra terjed ki.

Budapesti sörárpiakállítás. A kiállítás rendező bizottsága közlése, hogy az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által a Köztelek nagytermében rendezendő sörárpiakállítás ünnepélyes megnyitása október 3-án d. e. 10. órakor fog megtörténni. Az érdeklődők már október 1-től kezdve megtekinthetik a kiállítást, a mely október hó 10-ig naponta d. e. 9 óráig estig nyitva lesz.

Debreczeni piaci árak.

A f. hó szept. 21. debreczeni betévesáron a következő árakat jegyezte a vásárlégyelőség. Gabona árak: Búza 11.60. 11.50. 11.40 Kétszeres 9.80 9.30 9.20 Rozs 7.60 7.50, 7.40 Arpa 5.20 5.10 5.00 Zab 6.30 6.20 6.10 Tengeri új 4.80 4.50 3.70 3.6. — Tengeri 5.20 5.10 5.00 Burgonya 2.00 Ló felhajtatott 450, eladatott. 350 Marha felhajtatott 980 eladatott 600. Sertésvásár: nem tartatott. — Szalonna és hajt 100 kiló ó szalona 66—68 frtg. 100 kiló hajt 56.— frt. Husarak; — 1 kiló marha hus 44.— 52 — 60 és sertéshus 44—60 kr., — borjúhus 56 kr., Tuzifa 4 kbm.tölgyfa 12 frt., bükkfa 13 frt Nyárfa 7.50, felvágás 2 40 faelszállítás 1 frt 20 kr Napszámárok. Mezei munka: férfi ellátással 60 kr, ellátás nélkül 90 kr. Nő ellátással 40 kr, ellátás nélkül 60 kr. Gyermekek ellátással 30 kr, ellátás nélkül 40 kr.

Budapesti gabonátársaság.

szept. 20

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

Búza	kilós	Ar 100 kg.	kilós	Ar 100 xlg
Bánsági ó	76	—00—00	80	00.00—00.00
"	77	—00—00	81	00.00—00.00
"	78	—00—00	82	—
Tiszavidéki ó	79	—00—00	—	13.65—12.70
"	76	12.25 12.35	80	—
"	77	12.40 12.45	81	12.70—12.75
Pestvidéki ó	78	12.50—12.55	82	12.60—12.6
"	79	12.55 12.65	—	—
Fehérmegyei ó	79	12.60 12.80	80	—
"	76	12.20—12.40	81	—
"	78	12.35 12.5	82	12.65—12.70
"	79	12.45—12.60	—	12.65—12.70
Bácskai ó	76	12.55—12.35	80	—
"	77	12.25—12.45	81	12.70—12.75
"	78	12.40—12.50	82	00.00—00.00
Észak magy	79	—	—	—
"	78	—	80	—
"	79	—	81	—

	Min. hekt.-ben	Ar kilogram
Rozs elsőrendű uj	70—72	8.40 8.50
" másodrendű "	—	8.30 8.35
Árpa takarmánynak "	60—62	6.15 6.40
" égetni való "	62—64	6.60 7.30
" serfőzdei "	64—66	8.— 10.00
Zab — uj	39—41	6.30 6.50
Tengeri bánsági — uj	—	4.95 5.50
" más nemű — uj	—	4.35 5.35
Repeze bánsági	—	12.20 13.00

CSARNOK.

A jövő reménye.

(Életkép a szabadságharcz idejéből.)

Írta: **Somodi József.** 21.

(Folyt. és vége.)

A völégény szinte egyik meglepetésből a másikba esett. (Pedig még Magyarai Tamás is tartogatott számára egyet.) Hogy nem a menyasszonya, (a mit sohase tudott meg) de egy becsületes csizmadia mesternek hasonlóan becsületes felesége eszközölte ki számára Haynaunál, a kötelhalál helyett a várfogságot: az képeletét is felülmutta. S mielőtt Mariskának felelt volna, ünnepélyes hangon mondá:

— Uraim és hölgyeim! Hallották az én bajos menyasszonyomnak a feleletét. Hallották hogy a kedves háziasszony a legnagyobb önfeláldozással járt közbe értem; különben már régen a férgekéi lettek volna társaim. Uraim és hölgyeim! Nem akarok szónoklatot tartani. Sokkal mélyebb s melegebb érzellem van most tele az én szívem, semhogy erre képes volnék... De azt is jól tudjuk, hogy a mi kedves háziasszonyunk hosszúévek során mily igaz anyai szeretettel ölelte s a kinek köszönhetem, hogy most élek, — hogy most boldog vagyok. Engedjék meg azért, hogy hálámnak nyilvánításául a házi asszonynak megcsokoljam — mind a két kezét.

S mielőtt a házi nő megakadályozhatta volna: piros, munkától érdes kezéin egy férfias, őszinte, halás csókot érzett.

Néhány percnyi mély csend követte e megható jelenetet. Aztán a völégény menyasszonyához fordult.

— Hogy neheztelek-e szívem királynéja? Felelet helyett szolgáljon bizonyosságul — a »kezesök.« — Engedj meg! édes anyyám! Szivem annyira tele van most örömmel, boldogsággal, hogy ajakam megtagadja a hosszabb beszédet.

Andoron valóban erőt vett a sok meglepő fordulat, bajával, hatalmával.

— No, kedves öcsém! Hogy a te örömhöz némileg én is hozzájáruljak, s azt lehetőleg fokozzam: engedd meg, hogy folytatssam beszédemet.

A nászszereg egy része, már el is felejtette, hogy a házi gazda tette be most a »garas-t: tehát övé a szólás joga. — A figyelem tehát újra felé fordult.

— Tisztelt vendégsereg! Saját maguk meggyőződhetek most arról, hogy Magyarország és Erdély dicsőbb férfiai s olyan nemes szívű női még nem szült: mint a völégény és a menyasszony. Sietek hát őket en is —

szegény csizmadia — megjutalmazni. Noha nekem ebben semmi érdemem nincs.

A vendégek még lélegzetüket is visszafojtották, úgy figyeltek. A becsületes csizmadia mester pedig folytató:

— Boldogult Kunhalmi Zsigmond ur, mint a völégénynek édes apja, mikor a menyasszonyt, mint viruló hajadont hozzánk hozta s feleségem gondjaira bízta: ugyanakkor nekem, a menyasszonyasszony szüleinek több ékszerét is átadta. Ilyenek voltak: »a menyasszony édes anyjának több gyémántos karperceze; atyjának egy drága kővel felékesített mentekötője.

Aztán a Mariska számára félretett arany s ezüst neműek, részint edényekben, részint készpénzben. E mellett csaknem minden házi ezüst evőeszköz, arany s ezüst csatok, gombok. — Ezen tárgyakat a menyasszony szülei — haláluk előtt — Kunhalmi Zsigmondra bízta. Ő pedig, hogy ama mozgalmas időkben a kincset az oláhok elől megmenthesse, Erdélyből hozzám hozta; nekem átadta, őrizetemre tizta. S hogy e kincsek addig is gyümölcsözzenek, míg a jogos tulajdonosnak, ami szerelmes menyasszonyunknak átadhatom: hát én mindezen kincseket pénzzé tettem. Hiteles, most is élő arany s ezüst ötvösökkel megbecsültem. Az érettek kifizetett pénzt aztán a takarékpénztárba tettem; s évről-évre pontosan utána néztem, hogy kamatos kamataival együtt, mennyivel szaporodott a tőke?!

Magyarai Tamás, a becsületes, csizmadia mester ekkor nagy tekintéssel belenyúlt mentéjének feneketlen zsebébe. Kivett beöle egy duzzadó tárczát s eme szavakkal adta át a menyasszonynak:

— Mariskám, galambom! Itt van a pénz. Vedd át a te jogos tulajdonodat. Se több, se kevesebb az, mint »százezer forint.«

A menyasszony meglepetésében remegő kézzel vette át a tárczát s azonnal Andornak adta. — Azután halás pillanatot vetett az ő bátyjára.

E pillanatban hosszú évek becsületeségeért való őszinte köszönet nyilvánult.

A nászszereg pedig egy szívvel lélekkel hangoztatá:

— Eljen! Eljen! Eljen és viragozzék az a dicső Magyarország és bércezes Erdély, a mely ilyen honfiakat és honleányokat szül, mint a házigazda és neje; mint a völégény és menyasszony! Eljenek Eljenek!

A tulboldog völégény és menyasszony egymást átölelve, a szemekben megjelző könnyesepp a jövőnek azon reményét fejezte ki, hogy:

»Magyarország nem volt, hanem lesz!

Nyilt-tér.

GÖRBERSDORF

Klimat. gyógyintézet tüdőbetegek számára 1896. július 28-án.

Alólírott, mint a görbersdorfi tüdőbetegek klimatikus gyógyintézetének tulajdonosa segíteni akarván a szenvedő emberiségen, örömmel hozom nyilvánosságra, hogy gyógyintézetemben a

„Margit“ Magyar Selters

gyógyvizet 1897 óta állandóan a legjobb eredményre alkalmazom a légutak hurutos bántalmainál. A Margit-víz gyógyintézetemben is kivívta magának a megérdemelt Magyar Selters gyógyviz elnevezést. A legtisztább lelkiismerettel ajánlom ezen kiváló gyógyviz alkalmazását orvostársaimnak és a mellbajokban szenvedő emberiségnek is.

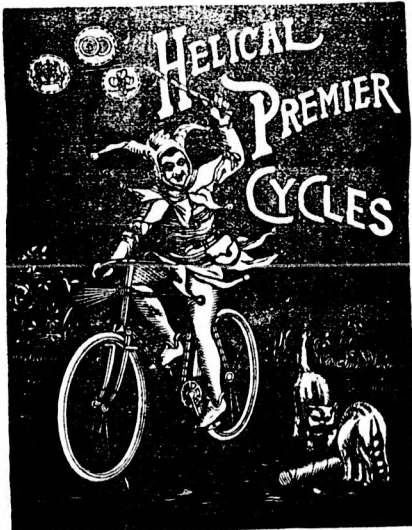
Dr. Theodor Römler.

Női ruhák

mérték szerinti elkészíttetését
*divatosan, gyorsan és
legolcsóbban eszközi*
Boros Testvérek
Debreczen, Kossuth-utca 3.

A n.-létai és v.-pécsi ut között, a
m. kir. államvasutak gépjavitó
műhelye közvetlen közelében
fekvő, — középületekkel, nagy tengeri
gőréval és kőkuttal ellátott, — dinnye
termelésre, vagy konyhakertészetre igen
alkalmas, — 13 hold területű ujosztású
föld haszonbérbe kiadó.

Felvilágosítást ad szíveségből **Szi-
lágyi Imre** ügyvéd Debreczenben,
N.-Csapó-utcán.

Egyedüli eladás DEBRECZENBEN :
BAUER és TÁRSA
cégnél

Kiadó uri lakás.

Ez évi nov. hó 1-től
— esetleg előbb is —
egy 5 szoba, fürdőszo-
ba, konyha, eseléd-szoba
egyéb mellék helyisége-
ket valamint házmés-
ter lakást és egy kül-
lön pinczelakást tartal-
mazó teljesen modern
igényeknek megfelelő
ház külön udvarral ki-
adó.

Értekezhetni: Széchenyi-utca 1766
sz. a. az irodában.

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
DEBRECZEN, főpiacz, a főpostával szemben

mindenfélé

Irodai papírok

rendkívüli olcsó árban kaphatók :

Kilog.	Nagyság	100		1000	
		kr.	frt.	kr.	frt.
7/10	10	34 42	24	220	
7/10	12	34 42	29	270	
E. g. s.	10	34 42	30	265	
E. g. s.	12	34 42	34	320	
3/10	10	34 42	40	390	
3/10	12	34 42	50	480	
3/10	14	34 42	60	580	
3/10	16	34 42	75	700	
3/10	16	34 42	1.	—	

Eladó birtok.

700 kat. hold tagosított birtok két vízi malommal emeletes lakházzal s
más gazdasági épületekkel ellátva 65 ezer forintért eladó, — hol megmondja
a kiadó hivatal.

A helybeli fegyházban készült igen czélszerű

Borsajtók

szállító kosarak, utazó kofferek és virág-
kosarak

jutányos árban kaphatók

készben raktárból vagy tetszés szerint meg is rendelhetők.

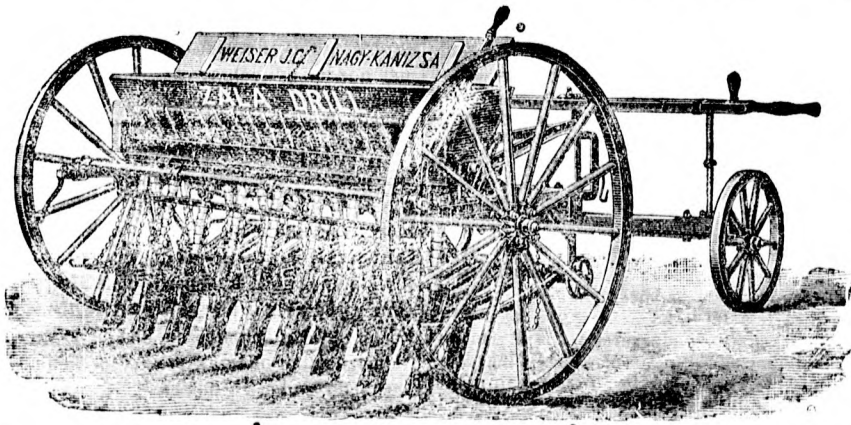
Egy szakképzett **kosárkötő mester** (munkavezetőnek) azonnali
belépésre felvételük.

Tisztelettel

Bernát Jenő

rabmunka vállalkozó
a törvényszéki palotával szemben.

A legjobb vetőgép a „Zala-Drill“

Vetőgépem győzelme.

Tudatom a nagyérdemű közönséggel,
hogy a Lévai nemzetközi vetőgép-versenyen
Zaladrill vetőgémem az összes verseny-
gépek felett diadalmasan győzedelmeskedel-
tem, és az első díjjal az arany éremmel kitüntet-
tettem. — A gazdaközönség a „Zaladrill“
vetőgémemet elragadtatással szemlélte s ott a
kiállításon nyomban 22 gépet megrendelt.

Kiváló tisztelettel

Weiser J. C. gazdasági gépgyára

képviselője Debreczenben, Klein Jakab.
Raktár főpiacz Szikszay-ház (a nagytőzsde udvarán).

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczenben, főpostával szemben.